

پیش نویس اساسنامه مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی

وابسته به سازمان هواشناسی کشور

مقدمه

پدیده خشکسالی (به عنوان یکی از انواع مخاطرات طبیعی) به طور گسترده و متناوب در دو دهه اخیر در سطح کشور رخ داده، که همواره با ایجاد خسارتهای مستقیم و غیر مستقیم در بخشهای مختلف کشور همراه بوده است. با عنایت به ضرورت بیش از پیش اقدام تخصصی و جدی برای راه اندازی سامانه های پایش، پیش آگاهی و هشدار خشکسالی (سازگار با شرایط اقلیمی ایران) با هدف کاهش آثار و سازگاری با خشکسالی (Drought Mitigation and Adaptation) کاهش میزان خسارت ناشی از این مخاطره طبیعی و افزایش درجه آمادگی جامعه برای مقابله با آن در چارچوب مدیریت ریسک بلایای طبیعی می باشد، مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی وابسته به سازمان هواشناسی کشور براساس مصوبه و مجوز مورخ ۱۳۸۷/۴/۱۰ ستاد خشکسالی کشور تاسیس و راه اندازی شده است. این مرکز ملی طبق مفاد این اساسنامه، قوانین، ضوابط و مقررات مربوط اداره می شود. در این اساسنامه سازمان هواشناسی کشور به اختصار "سازمان"، مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی به اختصار "مرکز" و ستاد خشکسالی کشور به اختصار "ستاد" نامیده می شود.

ماده ۱- تشکیل مرکز

به منظور اقدام در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری در خصوص موضوع خشکسالی در ایران، و اجرای مصوبات ستاد خشکسالی کشور (که مصوبات ستاد در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیئت وزیران می باشد، مطابق تصویب نامه هیئت وزیران) و عملیاتی شدن پایش و پیش آگاهی خشکسالی در ایران و انجام تحقیق و توسعه در این زمینه، و همچنین تقویت و ارتقاء سامانه مدیریت ریسک خشکسالی با هدف کاهش آثار و سازگاری خشکسالی شامل اقدامات و فعالیتهای در زمینه های دیدبانی، پایگاه ملی داده و اطلاعات تخصصی، پایش، صدور هشدار و پیش آگاهی در سطح کشور و تجمیع فعالیتهای مرتبط با موضوع پایش و پیش آگاهی خشکسالی، مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی (با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان هواشناسی کشور برای تامین نیازهای اولیه) از تاریخ ۱۳۸۷/۴/۱۰ تشکیل می گردد. مرکز می بایست در بلند مدت با تامین اعتبار لازم و مناسب در ردیف مشخص به فعالیت های تخصصی خود ادامه دهد. این مرکز با تاکید بر ظرفیت سازی و انتقال دانش فنی لازم، می بایست به عنوان یک موسسه واسط تحقیق و توسعه کاربردی بین دانشگاه ها، سازمانهای تخصصی و در نهایت کاربران خدمات در زیربخش های تحت تاثیر خشکسالی فعالیت نماید.

ماده ۲- اهداف

- ۱- کاهش درجه خطرپذیری و آسیب پذیری بخشهای مختلف جامعه در مقابل رخداد نوسانات اقلیمی و خشکسالی، کاهش آثار و سازگاری خشکسالی و کمک به تمامی اقشار جامعه ایران برای بهتر زیستن،
- ۲- تجمیع سازی و بهره گیری لازم از علوم و دانش فنی همراه با استفاده از فن آوری های سخت افزاری و نرم افزاری پیشرفته و همچنین انواع داده و اطلاعات برای اجرای سامانه های پایش، پیش آگاهی و هشدار خشکسالی در سطح کشور،

- ۳- ارائه پیش آگاهی و هشدار به هنگام و قابل اعتماد در خصوص پدیده خشکسالی و انجام هماهنگی و اقدام لازم برای کاهش آثار (Mitigation) و سازگاری (Adaptation) خشکسالی،
- ۴- ظرفیت سازی و انتقال علوم و فن آوری های مورد نیاز کشور در چارچوب اهداف و شرح وظایف مرکز از طریق حمایت، مشارکت و اجرای مطالعه و پژوهش های توسعه ای و کاربردی.
- ماده ۳- وظایف و اختیارات
- ۱- پیگیری و انجام مصوبات ستاد و هیات امناء مرکز،
- ۲- تامین نیازهای کاربران و ارائه محصولات و خدمات خشکسالی در سطوح مختلف برای تمامی بخشهای دولتی، تعاونی، و خصوصی در محدوده امکانات و توانمندی های مرکز،
- ۳- انجام مطالعات به منظور تدوین سیاستهای راهبردی پایش و پیش آگاهی خشکسالی و ارائه خدمات مورد نیاز بخشهای مختلف جامعه جهت پیشنهاد به هیات امناء مرکز و ستاد،
- ۴- تهیه و تنظیم طرح راهبردی همراه با برنامه های اجرایی این طرح برای میان مدت و بلند مدت در تمامی حوزه های فعالیت مورد نیاز مرکز، از جمله پایگاه ملی داده و اطلاعات خشکسالی، پایش، هشدار و پیش آگاهی خشکسالی با همکاری دستگاه ها و موسسات ذیربط جهت پیشنهاد به هیات امناء مرکز و ستاد،
- ۵- برنامه ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور هدایت، گسترش و تجمیع سازی فعالیتهای مرتبط در حوزه داده و اطلاعات، دیدبانی، پایش، هشدار و پیش آگاهی خشکسالی در سطح ملی و تقویت شبکه های همکاری و ارتباطی ملی، منطقه ای، و بین المللی توسط بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی و نظارت بر اجرای آنها در چارچوب سیاستهای مصوب ستاد و هیات امناء مرکز،
- ۶- مطالعه، پژوهش و آموزشهای کاربردی در زمینه تحقیق و توسعه (R&D) علوم و فن آوری های مورد نیاز مرکز،
- ۷- بررسی نیازها و اجرای پروژه های مرتبط و مورد نیاز در چارچوب سیاستها و مصوبات ستاد و هیات امناء مرکز،
- ۸- نمایندگی، عضویت و حضور در مجامع و اتحادیه های منطقه ای و بین المللی ذیربط به منظور حفظ منافع ملی در چارچوب سیاستهای کلی نظام و سایر قوانین و مقررات جاری کشور،
- ۹- اجرای برنامه های همکاری منطقه ای و بین المللی در امور مدیریت ریسک خشکسالی و کاهش خطر پذیری بلایای طبیعی در چارچوب سیاستهای کلی نظام و چم انداز ۱۴۰۴.
- ۱۰- تهیه و تدوین مقررات و آیین نامه های مورد نیاز مدیریت خشکسالی در کشور جهت پیشنهاد به مراجع قانونی،
- ۱۱- ایجاد پایگاه ملی داده و اطلاعات خشکسالی و تمرکز در نگهداری، طبقه بندی، به هنگام سازی و ارائه خدمات به کاربران در حوزه فعالیتهای مرکز،
- ۱۲- بررسی، شناسایی و ارزیابی داده های موجود در بخشهای مختلف کشور به منظور توسعه و تشکیل پایش خشکسالی و سیستم موثر پایش آگاهی،
- ۱۳- بررسی و ارزیابی دادهای قابل دسترس در سطح جهانی و مراکز بین المللی برای برطرف شدن نیاز های مرکز به انواع داده،
- ۱۴- ارزیابی کمی و بهبود داده ها و شبکه ایستگاهی،

- ۱۵- طراحی پایگاه ملی داده و اطلاعات شامل داده‌های اولیه هواشناسی، داده‌های ماهواره و راداری، محصولات مدل‌های مختلف و رخداد پدیده خشکسالی و منابع علمی،
- ۱۶- کنترل کیفی و رفع نواقص داده‌ها برای اجرای مدل‌های مورد نیاز در پایش خشکسالی،
- ۱۷- بررسی و انتخاب موثرترین و قابل اعتمادترین شاخص و معیارهای ارزیابی خشکسالی و تطبیق دادن روشهای معمول پایش خشکسالی در مقیاس محلی،
- ۱۸- ارزیابی بلندمدت خشکسالی،
- ۱۹- طراحی و ارائه یک شاخص ترکیبی ویژه ایران،
- ۲۰- ایجاد و راهبری سیستم ارزیابی ریسک خشکسالی با هدف توسعه استراتژیک کاهش اثرات خشکسالی و سیاست‌گذاری‌های مربوطه در مقیاس محلی،
- ۲۱- شناسایی کارگزاران و کاربران و نیازهای آنها در حوزه فعالیت مدیریت خشکسالی،
- ۲۲- ارزیابی ریسک خشکسالی،
- ۲۳- مطالعه و تعیین درجه آسیب‌پذیری مناطق مختلف کشور از پدیده‌های خشکسالی.
- ۲۴- شناسایی عکس‌العمل‌های موثر نسبت به خشکسالی و تدوین دستورالعمل‌های اجرایی برای آن،
- ۲۵- ارزیابی اثرات انواع چهارگانه خشکسالی‌های هواشناسی، کشاورزی، هیدرولوژیکی و اقتصادی اجتماعی در بخش‌های مختلف جامعه،
- ۲۶- توصیه‌ها و راهکارهای مربوط به سیاست‌گذاری و اقدام لازم در خشکسالی،
- ۲۷- تهیه و توسعه و اجرای سیستم انتقال داده و اطلاعات به هنگام (به موقع)، موثر و جامع در چارچوب مدیریت ریسک خشکسالی به منظور تعامل و رفع نیازهای کاربران و کارگزاران،
- ۲۸- توسعه و ارتقاء پورتال اطلاع‌رسانی اینترنتی (وب‌سایت)،
- ۲۹- ایجاد گروه‌های ترویج و اطلاع‌رسانی در سطح کشور،
- ۳۰- ارزیابی ظرفیتهای علمی و تخصصی موجود،
- ۳۱- تعریف و برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی مورد نیاز در مراحل مختلف مدیریت ریسک خشکسالی،
- ۳۲- آموزش با استفاده از اینترنت (آموزشی مجازی) و تهیه راهنما و وسایل کمک آموزشی،
- ۳۳- شناسایی تازه‌های آموزشی و تبادل اطلاعات ضروری با دیگر ارگان‌های مربوطه مانند وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری به منظور ایجاد ظرفیت‌سازی علمی و تحقیقاتی در مدیریت ریسک خشکسالی کشور و هماهنگ نمودن این فعالیت‌ها،
- ۳۴- همکاری با موسسات تحقیقاتی در سطح کشور به منظور حمایت و پشتیبانی مرکز در انجام وظایف مربوطه،
- ۳۵- ارتباط و تعامل با کاربران به منظور بررسی و تحلیل بازخورد خدمات ارائه شده،
- ۳۶- توسعه و ارتقاء همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی با کشورهای مختلف و سازمان‌های بین‌المللی به منظور تبادل دانش و فن‌آوری در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و هماهنگی با سایر قوانین و مقررات جاری کشور،
- ۳۷- چاپ و انتشار اسناد فنی و تخصصی در سطوح مختلف علمی،

۳۸- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی در زمینه های مختلف مرتبط با مدیریت ریسک خشکسالی در کشور،
۳۹- چاپ و انتشار نتایج حاصل از مطالعات و تحقیقات انجام شده شامل جزوه، بولتن فنی و نشریه علمی و پژوهشی، مجله، کتاب.

ماده ۴ -

مرکز از تاریخ تصویب اساسنامه دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و وابسته به سازمان است.
تبصره: مرکز از نظر اداری مشابه یک موسسه تحقیقاتی خواهد بود.

ماده ۵ -

اعتبارات مورد نیاز مرکز در وجوه و اعتبارات عمومی بودجه سالانه کشور و همچنین در موارد خاص از محل اعتبارات بخش بلایای طبیعی و حوادث غیر مترقبه کشور پیش بینی و تامین خواهد شد.

ماده ۶ -

محل فعالیت مرکز در تهران است و در صورت ضرورت واحدهای اقماری و وابسته را در سطح کشور می تواند تاسیس نماید.

ماده ۷- ارکان

الف- هیات امناء

ب- رئیس

ج- شورای مرکز

ماده ۸- ترکیب هیات امناء

اعضای هیات امنای مرکز عبارتند از:

۱- رئیس سازمان هواشناسی کشور (رئیس هیات امناء) ،

۲- نماینده معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور،

۳- نماینده معاون وزیر علوم، تحقیقات و فن آوری ،

۴- معاون وزیر کشور و رئیس سازمان مدیریت بحران کشور،

۵- معاون امور آب وزارت نیرو،

۶- معاون تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی،

۷- معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست،

۸- معاون سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی،

۹- سه تا پنج تن از شخصیت های علمی فرهنگی، اجتماعی و یا کشوری که نقش موثری در توسعه و پیشرفت مرکز و موضوع مدیریت خشکسالی در کشور داشته باشند،

۱۰- رئیس مرکز (دبیر هیات امناء).

تبصره ۱ -

حداقل دو تن از شخصیت های بند (۹) باید از اعضای هیات علمی دانشگاهها و موسسات پژوهشی باشند.

تبصره ۲ -

اعضای مذکور در بند (۹) به پیشنهاد رئیس مرکز و تایید و حکم رییس هیات امناء برای مدت ۲ سال منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۹- وظایف و اختیارات هیات امناء

- ۱- تدوین و تصویب آئین نامه داخلی هیات امناء،
- ۲- تصویب ساختار و تشکیلات مرکز بر اساس ضوابط و مقررات مربوط،
- ۳- سیاستگزاری و نظارت بر فعالیتهای مرکز،
- ۴- بررسی و تصویب برنامه راهبردی و برنامه فعالیت سالیانه مرکز که از طرف رئیس مرکز پیشنهاد می‌شود،
- ۵- بررسی و تصویب بودجه مرکز که از طرف رئیس مرکز پیشنهاد می‌شود،
- ۶- تصویب بودجه تفصیلی مرکز،
- ۷- تصویب حسابها و ترازنامه سالیانه مرکز،
- ۸- تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط،
- ۹- کوشش برای جلب کمکهای بخش غیر دولتی و عوائد محلی اعم از نقدی، تجهیزاتی ساختمانی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط،
- ۱۰- تصویب دستورالعملهای اجرایی آیین نامه مالی و معاملاتی مرکز (با رعایت قوانین و مقررات) ،
- ۱۱- پیشنهاد میزان فوق العاده‌های اعضای هیات علمی مرکز به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تایید،
- ۱۲- تعیین نحوه اداره واحدهای وابسته به مرکز در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط،
- ۱۳- تعیین میزان پرداخت حق التحقیق، حق التدریس، حق ترجمه، حق التالیف و نظایر آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط،
- ۱۲- بررسی گزارش عملکرد سالیانه مرکز که از طرف رئیس مرکز ارائه می‌شود و اعلام نظر نسبت به آن.

ماده ۱۰- رئیس

رئیس مرکز، که نماینده قانونی مرکز نزد مراجع حقیقی و حقوقی می‌باشد و با حکم رئیس سازمان برای مدت ۴ سال منصوب می‌شود. پیشنهاد و انتصاب مجدد وی بلامانع است و تازمانی که فرد جدیدی منصوب نشده است همچنان به وظایف قانونی خود ادامه می‌دهد.

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات رئیس

- ۱- تهیه، تنظیم و پیشنهاد برنامه راهبردی مرکز به هیات امناء،
- ۲- مدیریت، نظارت، هماهنگی و هدایت امور مرکز و نظارت بر حسن اجرای کلیه فعالیتهای آن در چارچوب اساسنامه،
- ۳- پیشنهاد ساختار و تشکیلات تفصیلی مرکز به هیات امناء برای تصویب،
- ۴- صدور احکام مربوط به استخدام، انتصاب، ترفیع، ارتقاء، ماموریت، اخراج و ... اعضای هیات علمی و کارمندان مرکز در چارچوب قوانین و مقررات مربوط،
- ۵- انتخاب و انتصاب معاونان، مشاوران و مسئولان مرکز بر اساس ساختار و تشکیلات مصوب مرکز و عزل آنان،
- ۶- امضای قراردادهای اسناد تعهد آور، اسناد مالی و اداری و مکاتبات در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب،
- ۷- افتتاح حسابهای بانکی مورد نیاز با رعایت قوانین و مقررات مربوط،
- ۸- تنظیم و پیشنهاد بودجه سالیانه و تفصیلی به هیات امناء و مراجع ذیربط،

- ۹- تنظیم و پیشنهاد برنامه سالیانه و پنج ساله به هیات امناء و مراجع ذیربط،
- ۱۰- ارسال صورتجلسات هیات امنای مرکز به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ستاد،
- ۱۱- پیشنهاد آئین نامه‌های اداری، رفاهی و اجرایی مرکز و همچنین پیشنهاد اصلاحات و تغییرات در آنها به هیات امناء و مراجع ذیربط،
- ۱۲- پیشنهاد آئین نامه‌های فرصتهای مطالعاتی و بورسهای تحصیلی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط،
- ۱۳- ارائه گزارش عملکرد سالیانه مرکز به هیات امناء، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین ستاد،
- ۱۴- پیشنهاد دستورالعملهای اجرایی آئین نامه مالی و معاملاتی مرکز به هیات امناء برای تصویب،
- ۱۵- پیشنهاد تاسیس و انحلال گروههای پژوهشی و واحدهای وابسته به مرکز به شورای پژوهشی مرکز،
- ۱۶- اجرای مصوبات هیات امناء و شورای پژوهشی مرکز در چارچوب قوانین و مقررات مربوط،
- تبصره:

رئیس مرکز می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را با حفظ مسئولیت و با تایید رئیس هیات امناء به معاونان مرکز یا روسای گروههای پژوهشی تفویض نماید.

ماده ۱۲- ترکیب شورای مرکز

اعضای شورای مرکز عبارت است از:

- ۱- رئیس مرکز (رئیس شورا)،
- ۲- معاون مطالعات و فناوری مرکز (دبیر شورا)،
- ۳- معاون عملیات و اطلاع رسانی مرکز،
- ۴- مدیران گروههای مطالعاتی،
- ۵- دو تا پنج تن از متخصصین و اساتید.

تبصره ۱ -

حداقل دو تن از اعضای بند (۵) باید از میان پژوهشگران و صاحبان نظران خارج از مرکز با معرفی رئیس مرکز و تایید رئیس هیات امناء انتخاب شوند.

تبصره ۲ -

اعضای بندهای (۲)، (۳)، (۴) و (۵) با حکم رئیس مرکز منصوب می‌شوند.

تبصره ۳ -

اعضای بند (۵) برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۱۳- وظایف و اختیارات شورای مرکز:

- ۱- تدوین آئین نامه داخلی شورا،
- ۲- تدوین سیاستها و برنامه‌های علمی - عملیاتی مرکز،
- ۳- تصویب آیین نامه‌ها و دستورالعملهای پژوهشی گروههای مطالعاتی،
- ۴- بررسی و تصویب طرحهای مرکز و نظارت بر کیفیت و حسن اجرای آنها،
- ۵- بررسی پیشرفت طرحهای مرکز طبق برنامه مصوب و در صورت لزوم تجدید نظر و تصویب تغییرات،

۶- تعیین داور یا هیات داوران طرحهای خاتمه یافته که از سوی معاون مطالعات و فناوری مرکز معرفی می‌شوند،

۷- ارزیابی نتایج فعالیتهای پژوهشی و مطالعاتی،

۸- پیشنهاد تاسیس و انحلال گروههای مطالعاتی و واحدهای وابسته به مرکز به رئیس مرکز به منظور ارسال به هیات امانت برای تصویب،

۹- برنامه‌ریزی برای ایجاد و تعمیق ارتباط علمی با دانشگاه‌ها و سایر موسسات و مراکز آموزشی-پژوهشی کشور برابر ضوابط و مقررات کشور،

۱۰- بررسی و تصویب برگزاری دوره‌های آموزشی و پژوهشی کوتاه مدت و همایش‌ها و بازدیدهای علمی،

۱۱- تصویب آئین نامه سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصتهای مطالعاتی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط،

۱۲- بررسی و پیشنهاد نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی، اطلاعاتی و علمی مرکز،

۱۳- بررسی و تصویب سفرهای علمی، بورسهای تحصیلی و فرصتهای مطالعاتی اعضای هیات علمی مرکز،

۱۴- تصویب آئین نامه تالیف و ترجمه کتاب و مقاله و نحوه انتشار نتایج فعالیتهای پژوهشی مرکز،

۱۵- بررسی صلاحیت علمی متقاضیان عضویت در هیات علمی مرکز و اظهارنظر نسبت به آن،

۱۶- انجام سایر اموری که در چارچوب ضوابط و مقررات از سوی هیات امانت به شورا محول می‌شود.

ماده ۱۴-

مرکز از نظر مقررات مالی مشمول قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی، مصوب ۱۳۷۰/۱/۱۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۵-

اعضای هیات علمی مرکز از نظر مقررات استخدامی و نحوه انتخاب و گزینش (علمی و عمومی) تابع ضوابط و مقررات جاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشند.

ماده ۱۶-

فضا، امکانات و تجهیزات لازم مرکز توسط سازمان هواشناسی کشور برنامه ریزی و تامین خواهد شد.

ماده ۱۷-

مرکز تابع کلیه قوانین، مقررات، ضوابط و آئین نامه‌های مربوط مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

ماده ۱۸- انحلال یا تغییر ماموریت

در صورت انحلال به هر دلیل قانونی و یا تغییر در ماموریت مرکز، پس از احراز تعهدات مرکز و حل و فصل امور حقوقی و تصویب نهایی انحلال مرکز توسط مراجع ذیصلاح، باقیمانده دارایی و امکانات مرکز به سازمان منتقل می‌شود.

ماده ۱۹ -

مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر قوانین مربوط می‌باشد.

ماده ۲۰ -

هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه با پیشنهاد هیات امانت مرکز و تصویب شورای گسترش آموزش عالی امکان‌پذیر است.

